

2013 november Ról-ról

Sándor Erzs: Friderikusz most és mindörökké (Friderikusz ATV, kedd, szerda, csütörtök; Sztár a sztárban TV2, péntek.)

Úgy indult el az ATV-n Friderikusz Sándor önmagáról elnevezett műsora, hogy a néző jogosan hihette, tényleg ez az, amire vágyott, végre eltalálták az ő tömegigényét. Szeptember végén végre hetente háromszor bebizonyíthatta, hogy a kertévés és médiakutató szakemberek minden kijelentése az ő tömegízléséről nem más, mint médiahablaty, mert ő valóban értelmes, gondolatgazdag műsorokra vágyik. Íme, több mint száz csatorna versenyében egyből a harmadik helyre nézette föl Friderikusz új műsorát. Csak kicsit von le az eredményből, hogy az első két helyen többmillió nézettséggel nyilván az RTL Klub és a TV2 végzett, a maguk tömegekre szabott, tömegízlést kielégítő műsoraikkal, de tény, hogy az ATV-s bronz is szépen csillog. Már csak azért is, mert Friderikusz Sándor vezetéknevével fémjelzett műsora tényleg jó. Ilyen egyszerűen és sallangmentesen, mert így jó.

Visszafogott, elegáns, ízléses, komoly és fontos. Visszafogottsága merőben meglepő (ha nem is mulatságos), egyrészt, mert Friderikusz eddig megismert személyiségéből nem következik feltétlenül, másrészt, mert a körülöttünk és előttünk minduntalan megjelenő képarzenálban megkapóan képtelen. Olyan, mint egykoron, amikor a „beszélő fejkéből” álló műsorokat még fölrották a televíziónak, mondván, a néző akciót akar látni, nem ismeretlen, beszélő arcokat. Lehet, hogy régen így volt, talán még ma is így van, de az biztos, hogy Friderikusz műsorában nem lévő képek, bejátszások, feliratok, filmek és klipek üdítően hatnak a stúdióbeszélgetésre. Nem is értem, kinek volt mersze bizalmat adni a gondolat és a szavak erejének.

Friderikuszból annyiféle van, amennyi helyet kíván kiszorítani saját magának a média tengerében. Többnyire a súlyából is mindig annyit veszít. Mondhatnám egyszerűen azt is, hogy Friderikusz Sándor kétségtelenül sokoldalú, de nem minden oldala csillog egyformán hibátlanul a képernyőn. Pedig ő mindegyiket szeretné csillogtatni. Amióta a 90-es évek elején egyszer megláttam tehénmintás, szőrös öltönyben a saját magáról elnevezett show-jában, azóta tudom, hogy semmi sem idegen tőle, ami baromi. De tény, hogy ő volt az első, aki felelős újságírói arcát adta a showmanséghez, és tényleg az itthoni semmiből csinált magának zajos médiakarriert, egy pillanattal a kertévés és mindenki előtt. Merte feláldozni az újságírói reputációját, bízott benne, hogy nem lesz áldozat. Bátor volt és exhibicionista.

Meghatározó televíziós személyiség lett, sokszor megkérdőjelezhető, kétes értékű produkciókkal, de mégis mindannyiszor vissza tudott térni, amikor már szinte mindenki fejcsóválva, hümmögve leírta. A Magyar Televízióból egyenes út vezetett számára a két kertévés csatornához, hol egyikhez, hol másikhöz. Megpróbálta átmenteni az ott kikísérletezett

Friderikusz-show-t, lett belőle Meglepő és mulatságos, aztán elmúlt, jött más, Friderikusz nem hagyta magát. Számomra követhetetlen utakon haladt, kevés dolgot utáltam annyira, mint a TV2 Gyerekszaj című műsorát. Cukrosbácsi-imitátorként emlékezni rá nem öröm.

Friderikusz kertézés show-beli hányattatásai közben mégis makacsul tartotta magát a hiedelem, a legenda, a mítosz, hogy eljön az a pillanat, amikor önmagára találva, ismét karizmatikus tévés személyiségként tér vissza a képernyőre. Az ATV-ben Friderikusz most! címmel 2006 és 2008 között politikai-közéleti műsort vezetett. Amikor vége lett, az ATV menedzsmentje úgy nyilatkozott, hogy „kimerítették azokat a kereteket, amelyek között egy kereskedelmi televízió és egy ilyen típusú műsor együtt tud működni”. Politikáról szó sem esett. A Friderikusz most! stábjában szorgos névtelenségben dolgoztak a keze alá azok a szerkesztők, akik rádiós kollégákként örök barátok, segítőnek és szerkesztőnek szegődtek mellé sok-sok évvel ezelőtt, még a kossuthos hőskorban. Nevük most – többé-kevésbé – megtalálható az új műsor stáblistájában, már nem kell félniük az összeegyeztethetlenség vádjától. Ma az, aki a Hír TV-ből vagy az Echo TV-ből médiakarrierre vágyik, a közszolgálatban szinte azonnal helyet, sőt a világnézetével összeegyeztethető státust kap. Nagyjából azokét, akik Friderikuszt szerkesztették egykoron titokban, ma már nével.

A Friderikusz most! után a showman visszatért a glamourba, és áttette székhelyét a TV2-s Megasztárba, zsűritagnak – vagy fizetett alázónak, ki hogy szereti hívni az illetet. A YouTube-on megtalálhatók összegyűjtött sértései, amelyek szerint inkább az intuíciónak támaszkodott, mint bármiféle szakértelemre. Nem számít. Aki ilyen úgynevezett tehetségkutatóba elmegy, megérdemli a sorsát, zsürorként és jelöltként egyaránt. Aztán, anélkül, hogy egyetlen pillanatra megszűnt volna létezni a showbusinessben, ismét egymásra találtak az ATV-vel.

Friderikusznak bizonyos szüksége van arra, hogy komolyan vehető tényezőként tartsák számon, a csatornának pedig szüksége van olyan emberre, aki elég népszerű, akire a nézők odakapcsolnak, ott is maradnak, de mégis a megbízható színvonal fölött képes teljesíteni közéleti és politikai műsorokban. Inkább közéleti, hiszen ott van a csatornának Kálmán Olga, aki teljesen lefedi az esti politikai tabloid mezőnyt, nem jut mellette hely senkinek, és ez nem is baj.

Friderikusz új közéleti háttérműsora címéből eltűnt a „most”, maradt a Friderikusz. Mint önmaga minősítője, márkája, bizonylata. Friderikusz egyszer már elnyilatkozta az évek során, hogy a „televízió ott van, ahol ő van”. Úgy látszik, van olyan eset, amikor nem tartom nagyképűnek ezt a mondatot, és nem kezdem azt számolgatni, hogy ezt megelőzően talán csak tévémaci nem volt. A Friderikusz című közéleti háttér tabloid Friderikusz helyének tűnik. Már amennyiben van meghatározható helye. Nyilván nincs, mert miközben ezeket a közéleti beszélgetéseket készíti, már beélesítette magát mint a TV2 Sztárban sztár show-műsorának műsorvezetője, és ezt most egy ideig önvédelemből nem nézem meg. Elég, hogy láttam az óriásplakátokon.

Addig élvezem Friderikusz késő esti beszélgetéseit. Nyilván lemaradtam a televíziós trendekről, mert el vagyok ájulva attól, hogy nem villog, nem mozog, nem villózik minden. Van egy fekete háttér, és kész. Jó, tudom, vannak még fekete hátterek a jelenkori televízió történetében, de Friderikusz esetében ez a visszafogottság már-már sokkoló. Még csak New York-i felhőkarcolók sziluettjei sem sejlenek be az ablakon, mint az előző műsor idején, már akkor sem értettem, hogy mit keresnek ott. Nincsen itt semmi. Emberek ülnek egy szépen megmunkált asztalnál, tökéletesen megvilágítva, egy magasságban, egy szinten, és beszélgetnek. Aki csak egyszer is látta Fábry Sándort a nagyra nőtt íróasztala mögül észt osztani, annak felüdülés ezt a kiegyenlített szintet látni. Egyenlőséget a riporter és a riportalany között.

A vendégek érdekességéről gondoskodik a stáblistán nevet kapott szerkesztő és az élet mint adottság. Friderikusz meg azonnal pokoli érdekes tud lenni, amint kíváncsivá lesz. Még akkor is, ha tudom, hogy Lukács Béla fizikusra nem képes felkészülni, de őrá vélhetően csak Galilei lenne képes. Friderikusz jól bevált riortalánya a furcsa, autisztikus tudós, aki minden balga kérdést a legnagyobb szakmai pontossággal és lelkiismeretességgel próbál megválaszolni. Tünetes helyzet. A riporter nem tévedhet (bár mást sem tesz), mert Lukács professzor a válaszaival felszorozza magához. Elég tehát csak figyelni és kíváncsinak lenni.

Tényleg elég. Friderikusz figyel, koncentrálni, összpontosít. Ha a riortalánya nem Lukács Béla, akkor – láthatóan – fel is készül. Nem laptop van előtte, hanem egy kis halom papír. Ez is csak azért tűnik fel, mert szokatlan. Miképpen a pontosan, a beszélő arcokra irányított fény meg az egész visszafogott és elegáns stúdiódizájn is merőben szokatlan.

Friderikusz mindent uraló kíváncsisága és partnersége a legnagyobb hozadéka a műsornak. Odaszögeztet a tévé elé, és azon kapom magam, hogy percek óta egy fejet nézek, holott nem szoktam. Mert érdekel, amit mond, és mert nem politikáról beszél, még hinni is hajlandó vagyok neki. Nézővé válok, éppen úgy működöm, mint azok, akikre megtervezték ezt a talk-show-t. Ami csak azért nem válik mégis azzá, mert Friderikusz tőle szokatlan módon megengedi magának, hogy ne kerüljön előtérbe.

A témák mindig forrók, nem is lehet másképp, hiszen közéletiek. Voltak eddig. Mostanában új szereplők is megjelentek: a vállalkozók, akiknek portréját és vállalkozásuk megismertetését ígéri a műsor az elkövetkezőekben. Hümmögök. Nem szeretem, amikor kiderül az interjúban, hogy a riporter ebédelt a vendéglősnél. Ne ebédeljen. Vagy ha igen, ne beszélgesse vele a műsorában. Vagy ha beszélget vele, ne derüljön ki az az ebéd. Mert ilyenkor azonnal a szponzorpénzen töröm a fejem, vagy a sült libában leehető műsorperceken, párolt vörös káposztával.

A közéleti műsor – nekem – ennél szűkebb körben értelmezhető. Szakmai ártalomtól áthatva néztem érdeklődve Puskás Pannit, aki a vígszínházi pályázatról mesélt, és biztosan tudtam, hogy Friderikusz éppen azt kérdezte meg, amit nem lehetett nem megkérdezni. Ehhez értek, ezt könnyedén el tudom dönteni. Berlusconihoz nem értek, de izgatottan figyeltem a Zentai Péterrel fölvetett beszélgetést. Érdekes volt a György Péterrel, Kolosi Péterrel és Polyák Gáborral készült műsor is, ahol a kertévek felelősségét firtatta Friderikusz. Egyik feje. Mert a másik feje éppen műsordíjat készít Kolosinak, a harmadik meg a meg nem hívott TV2-s vezérnek. Friderikusz szerepe ebben az interjúban több mint bizarr. Ő maga is részese volt (lesz is) sok kereskedelmi megpróbáltatásnak, és ha valakinek, neki igazán tudnia kell, hogy a profiton kívül a világon semmi sem mozgatja meg a kertéves vezérek képzelőerejét.

Nagyon elcsodálkozom, amikor Friderikusz ezen elcsodálkozik. Meg azon is, hogy az összes műsoridő mindösszesen öt százalékát teszik ki a színvonalasnak tartott műsorok az RTL Klubon, és nem másért, hanem azért, mert a nézők öt százalékának van erre igénye, szigorúan késő este. Kolosi Péter programigazgató büszke erre az öt százalékra, ami rendben is van, azért is ül éppen ott, ahol ül. György Péter esztéta felelősséget kér számon a nagy lefedettségű csatornákon, ami édes naivitás és gyilkos szarkazmus. Polyák Gábor médiaelemző meg nem nagyon jut szóhoz az önérvényesítésben ügyesebb beszélők között. Így aztán a műsor egy elégedett, egy cinikus, és egy megbántott mosollyal ér véget. Friderikusz egyik feje megkönnyebbülten búcsúzhatott. A másik feje meg éppen megjelent egy másik csatornán, a Milliomos műsorvezetői székében, az RTL II-n. Az ismétlések és a szörfölések kiszámíthatatlan tengerében.

Friderikusz ATV, kedd, szerda, csütörtök; **Sztár a sztárban** TV2, péntek.

Kapcsolódó írások:

1. **Sándor Erzsébet: Legyen ön is Vágóúr! (Legyen ön is milliomos! RTL Klub, hetente egyszer. Műsorvezető Friderikusz Sándor.)** Meg lehetne oldani szimplán is. Egy adást ki lehet bírni...
2. **Győrfy Iván: Számháború (Mutató, 2006. március 2., csütörtök Tv2 22.55. Műsorvezető Azurák Csaba. Kedd 21 – Könnyeden a politikáról, 2006. március 7., kedd m1 21.05. Házigazda Baló György.)** Győrfy Iván Számháború 2006 a választások éve, s mint...
3. **Győrfy Iván: Ablak a lichthófra (Panoráma – Világpolitikai magazin, 2006. augusztus 6., vasárnap m1 19.00. Műsorvezető Nika György; rendező Janovitz Attila; Héthatár – A hét hírei a Kárpát-medencében, 2006. augusztus 7., kedd m1 01.10, augusztus 9., szerda m2 13.00. Műsorvezető Kozári Réka; rendező Szurdoki Erika; szerkesztő Kányádi Z. Sándor.)** Győrfy Iván Ablak a lichthófra Korrekt világmagazin nagyságrendekkel többet...
4. **Győrfy Iván: Próbafülke (Tv Taxi – 2006. november 8-9., szerda-csütörtök m1 19.45. Munkatársak Andrics László, Antal Kati, Balázs Sándor, Bodonyi Andrea, Buza Éva, Csizmadia János, Dankó Szabolcs, Ferenc Anita, Fitz Éva, Flór Péter, Fodor Orsolya, Kapuvári Gábor, Kelle Miklós, Kiss Bea, Kovács M. Barbara, Magyar Eszter, Müllner Dóra, Nagy Ágnes, Nagy Emese, Orosz Csilla, Pap Levente, Pleizer Richard, Szabó Gilbert, Varga Erika, Veress Dóra; készítette Próbafülke Produkció.)** Győrfy Iván Próbafülke Alig egy héttel azelőtt, hogy szélsőséges...
5. **Győrfy Iván: Főzőcske, de... (Mokka, 2006. február 9., csütörtök Tv2 6.55. Műsorvezető Liptai Claudia, Havas Henrik. Reggeli – Süss fel nap!, 2006. február 7., kedd RTL Klub 6.00. Műsorvezető Stohl András, Szily Nóra.)** Győrfy Iván Főzőcske, de... Bár reggeltől kora délutánig magasan...

Cimkék: **Sándor Erzsébet**